

REGULAMENTUL (UE) 2021/693 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI
din 28 aprilie 2021
de instituire a programului „Justiție” și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 1382/2013

PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 81 alineatele (1) și (2) și articolul 82 alineatul (1),

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

după transmiterea proiectului de act legislativ către parlamentele naționale,

având în vedere avizul Comitetului Economic și Social European ⁽¹⁾,

după consultarea Comitetului Regiunilor,

hotărând în conformitate cu procedura legislativă ordinară ⁽²⁾,

întrucât:

- (1) În conformitate cu articolul 2 din Tratatul privind Uniunea Europeană (TUE), Uniunea se întemeiază pe valorile respectării demnității umane, libertății, democrației, egalității, statului de drept, precum și pe respectarea drepturilor omului, inclusiv a drepturilor persoanelor care aparțin minorităților. Valorile respective sunt comune statelor membre într-o societate caracterizată prin pluralism, nediscriminare, toleranță, justiție, solidaritate și egalitate între femei și bărbați. Articolul 3 din TUE prevede, în continuare, că Uniunea urmărește să promoveze pacea, valorile sale și bunăstarea popoarelor sale și că respectă bogăția diversității sale culturale și lingvistice și veghează la protejarea și dezvoltarea patrimoniului cultural european. Valorile respective sunt reafirmate și formalizate în drepturile, libertățile și principiile consacrate în Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (denumită în continuare „carta”).
- (2) Este esențial ca respectivele drepturi și valori să fie în continuare cultivate, protejate, promovate, respectate și diseminate în mod activ în rândul cetățenilor și al popoarelor și să rămână în centrul proiectului Uniunii, având în vedere că o deteriorare a protejării acestor drepturi și valori într-un stat membru poate avea efecte negative asupra Uniunii în ansamblul său. Prin urmare, în bugetul general al Uniunii ar trebui să se prevadă un nou fond pentru justiție, drepturi și valori, care să cuprindă programul „Cetățeni, egalitate, drepturi și valori” instituit prin Regulamentul (UE) 2021/692 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽³⁾ și programul „Justiție”. Într-o perioadă în care societățile europene se confruntă cu extremismul, cu radicalismul și cu divizarea, iar spațiul dedicat societății civile independente se reduce, este mai important ca oricând să se promoveze, să se consolideze și să se apere justiția, drepturile și valorile Uniunii de respectare a demnității umane, a libertății, democrației, egalității statului de drept, și de respectare a drepturilor omului. Acest lucru va avea implicații profunde și directe asupra vieții politice, sociale, culturale și economice din Uniune. Ca parte a noului Fond pentru justiție, drepturi și valori, programul „Justiție” (denumit în continuare „programul”), în concordanță cu programul „Justiție” pentru perioada 2014-2020 instituit

⁽¹⁾ JO C 62, 15.2.2019, p. 178.

⁽²⁾ Poziția Parlamentului European din 17 aprilie 2019 (nepublicată încă în Jurnalul Oficial) și poziția în primă lectură a Consiliului din 19 aprilie 2021 (nepublicată încă în Jurnalul Oficial). Poziția Parlamentului European din 28 aprilie 2021 (nepublicată încă în Jurnalul Oficial).

⁽³⁾ Regulamentul (UE) 2021/692 al Parlamentului European și al Consiliului din 28 aprilie 2021 de instituire a programului „Cetățeni, egalitate, drepturi și valori” și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 1381/2013 al Parlamentului European și al Consiliului și a Regulamentului (UE) nr. 390/2014 al Consiliului (a se vedea pagina 1 din prezentul Jurnal Oficial).

prin Regulamentul (UE) nr. 1382/2013 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽⁴⁾, va continua să sprijine dezvoltarea în continuare a unui spațiu de justiție în cadrul Uniunii bazat pe statul de drept, pe independența și imparțialitatea sistemului judiciar, pe recunoașterea reciprocă și încredere reciprocă, pe accesul la justiție și pe cooperarea transfrontalieră. Programul „Cetățeni, egalitate, drepturi și valori” va reuni programul „Drepturi, egalitate și cetățenie” pentru perioada 2014-2020, instituit prin Regulamentul (UE) nr. 1381/2013 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽⁵⁾, și programul „Europa pentru cetățeni”, instituit prin Regulamentul (UE) nr. 390/2014 al Consiliului ⁽⁶⁾.

- (3) Programul ar trebui să fie instituit pentru o perioadă de șapte ani, pentru a alinia durata acestuia cu cea a cadrului financiar multianual stabilit în Regulamentul (UE, Euratom) 2020/2093 al Consiliului ⁽⁷⁾.
- (4) Fondul pentru justiție, drepturi și valori și cele două programe de finanțare subiacente se vor concentra asupra persoanelor și entităților care contribuie la revigorarea și la dinamizarea valorilor noastre comune și bogatei noastre diversități, precum și a drepturilor și egalității. Obiectivul final este acela de a cultiva și de a susține o societate bazată pe drepturi, egalitară, deschisă, pluralistă, favorabilă incluziunii și democratică. Aceasta presupune o societate civilă dinamică și capabilă să acționeze ca un actor-cheie, care încurajează participarea democratică, civică și socială a cetățenilor și cultivă bogata diversitate a societății europene, pe baza valorilor, istoriei și memoriei noastre comune. Articolul 11 din TUE prevede ca instituțiile Uniunii să mențină un dialog deschis, transparent și constant cu societatea civilă și să acorde cetățenilor și asociațiilor reprezentative, prin mijloace corespunzătoare, posibilitatea de a-și face cunoscute opiniile și de a face schimb de opinii în mod public, în toate domeniile de acțiune ale Uniunii.
- (5) Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE) prevede crearea unui spațiu de libertate, securitate și justiție, cu respectarea drepturilor fundamentale și a diferitelor sisteme de drept și tradiții juridice ale statelor membre. Respectarea și promovarea statului de drept, a drepturilor fundamentale și a democrației în Uniune sunt condiții prealabile pentru respectarea tuturor drepturilor și obligațiilor consacrate în tratate, precum și pentru consolidarea încrederii cetățenilor în Uniune. Modul în care principiul statului de drept este pus în aplicare în statele membre joacă un rol esențial în asigurarea încrederii reciproce între statele membre și între sistemele lor de drept. În acest scop, Uniunea ar trebui să adopte măsuri pentru a dezvolta cooperarea judiciară în materie civilă și penală. Respectarea drepturilor fundamentale, precum și a principiilor și valorilor comune, cum ar fi nediscriminarea și egalitatea de tratament pe baza oricărui motiv enumerat la articolul 21 din cartă, pe lângă solidaritate, accesul efectiv la justiție pentru toți, statul de drept, democrația și un sistem judiciar independent și performant, ar trebui garantate și promovate la toate nivelurile pe măsură ce spațiul european de justiție continuă să se dezvolte.
- (6) Finanțarea ar trebui să rămână unul dintre instrumentele importante pentru realizarea cu succes a obiectivelor ambițioase stabilite de tratate. Printre alte măsuri, un program flexibil și eficace referitor la Justiție este esențial pentru a facilita planificarea și realizarea acestor obiective. Programul ar trebui să fie implementat într-un mod ușor de utilizat, de exemplu prin proceduri ușor de utilizat de depunere a cererilor și de raportare, și ar trebui să urmărească să aibă o acoperire geografică echilibrată. Ar trebui să se acorde o atenție deosebită accesibilității programului pentru toate tipurile de beneficiari. În cadrul pachetului financiar pentru program, ar trebui păstrată o anumită flexibilitate în alocarea fondurilor între obiective specifice. Marja de flexibilitate ar trebui alocată în mod prioritar acțiunilor care sprijină promovarea statului de drept.
- (7) Pentru a asigura instituirea progresivă a unui spațiu de libertate, securitate și justiție pentru toți, Uniunea adoptă măsuri privind cooperarea judiciară în materie civilă și penală pe baza principiului recunoașterii reciproce a hotărârilor judecătorești și a deciziilor judiciare, care a fost, începând cu Consiliul European de la Tampere din 15-16 octombrie 1999, piatra de temelie a cooperării judiciare în cadrul Uniunii. Recunoașterea reciprocă necesită un înalt nivel de încredere reciprocă între statele membre. Au fost adoptate deja măsuri de apropiere a legislațiilor statelor membre în mai multe domenii pentru a facilita recunoașterea reciprocă și a consolida încrederea reciprocă.

⁽⁴⁾ Regulamentul (UE) nr. 1382/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 de instituire a programului „Justiție” pentru perioada 2014-2020 (JO L 354, 28.12.2013, p. 73).

⁽⁵⁾ Regulamentul (UE) nr. 1381/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 de instituire a programului „Drepturi, egalitate și cetățenie” pentru perioada 2014-2020 (JO L 354, 28.12.2013, p. 62).

⁽⁶⁾ Regulamentul (UE) nr. 390/2014 al Consiliului din 14 aprilie 2014 de instituire a programului „Europa pentru cetățeni” pentru perioada 2014-2020 (JO L 115, 17.4.2014, p. 3).

⁽⁷⁾ Regulamentul (UE, Euratom) 2020/2093 al Consiliului din 17 decembrie 2020 de stabilire a cadrului financiar multianual pentru perioada 2021-2027 (JO L 433 I, 22.12.2020, p. 11).

Un spațiu de justiție funcțional, în care sunt eliminate obstacolele din calea procedurilor judiciare transfrontaliere și a accesului la justiție în situații transfrontaliere, este de asemenea, esențial pentru asigurarea creșterii economice și a unei integrări sporite. În același timp, un spațiu european de justiție funcțional, care să includă sisteme de drept naționale eficiente, independente și de înaltă calitate, precum și o încredere reciprocă de un nivel mai ridicat sunt necesare pentru a asigura prosperitatea pieței interne și pentru a susține valorile comune ale Uniunii.

- (8) Accesul la justiție ar trebui să includă, în special, accesul la instanțe, la metodele alternative de soluționare a litigiilor, precum și la titularii unor funcții publice care sunt obligați prin lege să furnizeze părților consiliere juridică independentă și imparțială.
- (9) Respectarea deplină a statului de drept și promovarea sa sunt esențiale pentru atingerea unui nivel înalt de încredere reciprocă în domeniul justiției și afacerilor interne și în special în vederea unei cooperări judiciare eficiente în materie civilă și penală, bazată pe recunoașterea reciprocă. Statul de drept este una dintre valorile comune consacrate la articolul 2 din TUE, iar principiul protecției jurisdicționale efective prevăzut la articolul 19 alineatul (1) din TUE și la articolul 47 din cartă este o expresie concretă a statului de drept. Promovarea statului de drept prin sprijinirea eforturilor de îmbunătățire a independenței, transparenței, responsabilității, calității și eficienței sistemelor naționale de justiție întărește încrederea reciprocă indispensabilă cooperării judiciare în materie civilă și penală. Independența și imparțialitatea justiției sunt componente esențiale ale dreptului la un proces echitabil și sunt indispensabile pentru protejarea valorilor europene. În plus, existența unor sisteme judiciare eficiente, în care termenele de soluționare a procedurilor sunt rezonabile, contribuie la asigurarea securității juridice pentru toate părțile implicate.
- (10) În temeiul articolului 81 alineatul (2) litera (h) și al articolului 82 alineatul (1) litera (c) din TFUE, Uniunea sprijină formarea profesională a magistraților și a personalului din justiție ca o metodă de dezvoltare a cooperării judiciare în materie civilă și penală bazată pe principiul recunoașterii reciproce a hotărârilor judecătorești și a deciziilor judiciare. Furnizarea de formare profesională specialiștilor din domeniul justiției este un instrument important pentru a dezvolta o viziune comună cu privire la modul în care pot fi aplicate și respectate cel mai bine principiul statului de drept și drepturile fundamentale. Aceasta contribuie la edificarea spațiului european de justiție prin crearea unei culturi judiciare comune a specialiștilor din domeniul justiției din statele membre. În cadrul procedurilor transfrontaliere, este esențial să se asigure aplicarea nediscriminatorie, corectă, coerentă și consecventă a legii în Uniune, precum și încrederea reciprocă și înțelegerea între specialiștii din domeniul justiției. Activitățile de formare sprijinite prin program ar trebui să se bazeze pe evaluări temeinice ale nevoilor de formare, să utilizeze metodologia de formare profesională cea mai recentă, să includă evenimente transfrontaliere care să implice specialiști din domeniul justiției din diferite state membre, să cuprindă elemente de învățare activă și de *networking* și să fie durabile. Astfel de activități ar trebui să includă formări privind terminologia juridică, dreptul civil și penal și drepturile fundamentale, precum și privind recunoașterea reciprocă și garanțiile procedurale. Astfel de activități ar trebui să includă, de asemenea, cursuri de formare pentru judecători, avocați și procurori în legătură cu provocările și obstacolele întâmpinate de persoanele care se confruntă frecvent cu discriminarea sau se află în situații de vulnerabilitate, cum ar fi femeile, copiii, minoritățile, persoanele LGBTIQ, persoanele cu handicap și victimele violenței pe criterii de gen, ale violenței domestice sau ale violenței în cadrul relațiilor intime și ale altor forme de violență interpersonală. Astfel de cursuri de formare ar trebui organizate cu implicarea directă a organizațiilor care reprezintă sau sprijină aceste persoane și, dacă este posibil, cu implicarea acestor persoane. Având în vedere faptul că femeile sunt subreprezentate în pozițiile de conducere în cadrul sistemului judiciar, femeile care exercită activitatea de judecător, procuror sau alte profesii juridice ar trebui să fie încurajate să participe la activitățile de formare.
- (11) În sensul prezentului regulament, termenul „magistrații și personalul din justiție” ar trebui interpretat în sens larg, astfel încât să includă judecătorii, procurorii, personalul instanțelor și al parchetelor, precum și orice alți specialiști din domeniul justiției care sunt asociați sistemului judiciar sau care participă în alt mod la administrarea justiției, indiferent de definiția din dreptul intern, statutul juridic sau organizarea internă a acestora, cum ar fi avocații, notarii, executorii judecătorești sau agenții însărcinați cu aplicarea legii, practicienii în insolvență, mediatorii, interpreții și traducătorii judiciari, experții judiciari, personalul penitenciarelor și consilierii de probațiune.

- (12) Formarea judiciară poate implica diferiți actori, cum ar fi autoritățile judiciare și administrative ale statelor membre, instituțiile academice, organismele naționale responsabile cu formarea judiciară, organizațiile sau rețelele de formare la nivel european sau rețelele de coordonatori în domeniul dreptului Uniunii din cadrul instanțelor. Organismele și entitățile care urmăresc un obiectiv de interes european general în domeniul formării profesionale a magistraților și a personalului din justiție, precum Rețeaua Europeană de Formare Judiciară (EJTN), Academia de Drept European (ERA), Rețeaua Europeană a Consiliilor Judiciare (RECJ), Asociația Consiliilor de Stat și a Instanțelor Administrative Supreme din Uniunea Europeană (ACA-Europe), Rețeaua Președinților Curților Supreme de Justiție din Uniunea Europeană (EUSJC) și Institutul European de Administrație Publică (EIPA), joacă un rol permanent în promovarea programelor de formare profesională cu o dimensiune europeană autentică pentru magistrați și personalul din justiție și, prin urmare, astfel de organisme sau entități ar putea să primească sprijin financiar adecvat în conformitate cu procedurile și criteriile stabilite în programele de lucru adoptate de Comisie în temeiul prezentului regulament.
- (13) Programul ar trebui să sprijine programul anual de lucru al EJTN, care este un actor esențial în ceea ce privește formarea judiciară. EJTN se află într-o situație excepțională, fiind singura rețea de la nivelul Uniunii care reunește organismele de formare judiciară ale statelor membre. EJTN se află în poziția unică de a organiza schimburi de judecători și de procurori atât noi, cât și cu experiență între toate statele membre și de a coordona activitatea organismelor naționale de formare judiciară în ceea ce privește organizarea de activități de formare în domeniul dreptului Uniunii și promovarea unor bune practici de formare profesională. EJTN este, de asemenea, un furnizor de activități de formare profesională de o calitate excelentă, furnizate într-o manieră eficientă din punctul de vedere al costurilor la nivelul Uniunii. În plus, aceasta include organismele de formare judiciară ale țărilor candidate, în calitate de membri observatori. Raportul anual al EJTN ar trebui să includă informații privind formarea furnizată, defalcate, între altele, în funcție de categoria de personal.
- (14) Măsurile din cadrul programului ar trebui să sprijine consolidarea recunoașterii reciproce a hotărârilor judecătorești și a deciziilor judiciare în materie civilă și penală, încrederea reciprocă între statele membre și apropierea necesară a legislațiilor pentru a facilita cooperarea dintre toate autoritățile relevante, inclusiv prin mijloace electronice. Programul ar trebui, de asemenea, să sprijine protecția jurisdicțională a drepturilor individuale în materie civilă și comercială. Acesta ar trebui, de asemenea, să promoveze o mai mare convergență în ceea ce privește dreptul civil, ceea ce va contribui la eliminarea obstacolelor din calea funcționării satisfăcătoare și eficiente a procedurilor judiciare și extrajudiciare în beneficiul tuturor părților din cadrul unui litigiu civil. În cele din urmă, pentru a sprijini aplicarea efectivă și punerea în practică a dreptului Uniunii privind cooperarea judiciară în materie civilă, programul ar trebui să sprijine funcționarea Rețelei Judiciare Europene în materie civilă și comercială, instituită prin Decizia 2001/470/CE a Consiliului (*). În materie penală, programul ar trebui să contribuie la promovarea și punerea în aplicare a normelor și procedurilor care vizează asigurarea recunoașterii hotărârilor judecătorești și a deciziilor în întreaga Uniune. Acesta ar trebui să faciliteze cooperarea și să contribuie la eliminarea obstacolelor din calea cooperării eficiente și a încrederii reciproce. Programul ar trebui să contribuie și la îmbunătățirea accesului la justiție, prin promovarea și sprijinirea drepturilor victimelor infracțiunilor, precum și a drepturilor procedurale ale suspectilor și ale inculpaților în cadrul procedurilor penale.
- (15) În temeiul articolului 3 din TUE, al articolului 24 din cartă și al Convenției Organizației Națiunilor Unite cu privire la drepturile copilului, programul ar trebui să sprijine protecția drepturilor copilului și ar trebui să integreze promovarea drepturilor copilului în implementarea tuturor acțiunilor sale. În acest scop, ar trebui acordată o atenție deosebită acțiunilor care vizează protecția drepturilor copilului în contextul procedurilor judiciare civile și penale, inclusiv protecția copiilor care însoțesc părinții luați în custodie publică, a copiilor ai căror părinți se află în închisoare și a copiilor care sunt suspecti sau inculpați în cadrul procedurilor penale.
- (16) Programul „Justiție” pentru perioada 2014-2020 a permis organizarea de activități de formare profesională privind dreptul Uniunii, în special în legătură cu domeniul de aplicare și punerea în aplicare a cartei, destinate magistraților și personalului din justiție. În concluziile sale din 12 octombrie 2017 privind aplicarea cartei în 2016, Consiliul a reamintit importanța derulării de acțiuni de sensibilizare privind aplicarea cartei, inclusiv în rândul factorilor de decizie, al practicienilor din domeniul dreptului și al titularilor înșiși de drepturi, atât la nivel național, cât și la nivelul Uniunii. Prin urmare, pentru a integra drepturile fundamentale într-un mod coerent, este necesar să se extindă sprijinul financiar pentru a include și activități de sensibilizare adresate autorităților publice, altele decât autoritățile judiciare și practicienii din domeniul dreptului.

(* Decizia 2001/470/CE a Consiliului din 28 mai 2001 de creare a unei Rețele Judiciare Europene în materie civilă și comercială (JO L 174, 27.6.2001, p. 25).

- (17) În temeiul articolului 67 din TFUE, Uniunea constituie un spațiu de libertate, securitate și justiție, cu respectarea drepturilor fundamentale. În acest sens, este esențial accesul nediscriminatoriu al tuturor la justiție. Pentru a facilita accesul efectiv la justiție și pentru a promova încrederea reciprocă indispensabilă funcționării satisfăcătoare a spațiului de libertate, securitate și justiție, este necesar să se extindă sprijinul financiar pentru a include activitățile de la nivel național, regional și local ale autorităților, altele decât autoritățile judiciare, ale practicienilor din domeniul dreptului și ale organizațiilor societății civile, care contribuie la atingerea acestor obiective. Ar trebui să se acorde sprijin în special activităților care facilitează accesul efectiv și egal la justiție al persoanelor care se confruntă frecvent cu discriminarea sau care se află într-o situație de vulnerabilitate. Este important să se sprijine activitățile de promovare ale organizațiilor societății civile, cum ar fi *networking*-ul, formularea de acțiuni în justiție, desfășurarea de campanii, comunicarea și alte activități de supraveghere și monitorizare. În acest context, specialiștii din domeniul justiției care sunt asociați sistemului judiciar și care lucrează pentru organizațiile societății civile au, de asemenea, un rol important.
- (18) În conformitate cu articolele 8 și 10 din TFUE, programul ar trebui să sprijine, în toate activitățile sale, integrarea perspectivei de gen și a nediscriminării. În plus, Convenția Organizației Națiunilor Unite privind drepturile persoanelor cu handicap confirmă dreptul persoanelor cu handicap de a avea capacitate juridică deplină și acces la justiție. O evaluare interimară și una finală a programului ar trebui să evalueze impactul din perspectiva genului pentru a aprecia măsura în care acesta contribuie la egalitatea de gen și pentru a verifica dacă programul are un impact negativ neintenționat asupra egalității de gen, în conformitate cu punctul 16 din Acordul interinstituțional din 16 decembrie 2020 între Parlamentul European, Consiliul Uniunii Europene și Comisia Europeană privind disciplina bugetară, cooperarea în chestiuni bugetare și buna gestiune financiară, precum și privind noile resurse proprii, inclusiv o foaie de parcurs în vederea introducerii de noi resurse proprii ⁽⁹⁾ (denumit în continuare „Acordul interinstituțional din 16 decembrie 2020”). În acest context și ținând seama, în același timp, de natura și de amploarea diferite ale activităților obiectivelor specifice ale programului, este important ca datele individuale colectate de promotorii de proiecte să fie defalcate în funcție de sex ori de câte ori este posibil. Este, de asemenea, important să se ofere informații solicitanților cu privire la modul în care să țină seama de egalitatea de gen, inclusiv informații cu privire la utilizarea unor instrumente de integrare a perspectivei de gen, cum ar fi integrarea dimensiunii de gen în buget și evaluările impactului din perspectiva genului, acolo unde este necesar. Atunci când sunt consultați experții și părțile interesate, ar trebui să se țină seama de echilibrul de gen.
- (19) În toate activitățile sale, atunci când este cazul, programul ar trebui de asemenea să sprijine și să protejeze drepturile victimelor, atât în materie civilă, cât și în materie penală. În acest scop, ar trebui acordată o atenție deosebită unei mai bune aplicări a diferitelor instrumente ale Uniunii de protecție a victimelor și unei mai bune coordonări între acestea, precum și acțiunilor care vizează schimbul de bune practici între instanțe și practicienii din domeniul dreptului care se ocupă de cazurile de violență. Programul ar trebui, de asemenea, să sprijine îmbunătățirea cunoștințelor privind acțiunile colective în despăgubire, precum și privind utilizarea acestora.
- (20) Acțiunile cuprinse în program ar trebui să contribuie la crearea unui spațiu european de justiție, promovând independența și eficiența sistemului juridic, întărind cooperarea transfrontalieră și *networking*-ul, consolidând încrederea reciprocă între sistemele judiciare ale statelor membre și realizând aplicarea corectă, coerentă și consecventă a dreptului Uniunii. Activitățile de finanțare ar trebui, de asemenea, să contribuie la o înțelegere comună a valorilor Uniunii și a statului de drept, la o mai bună cunoaștere a dreptului și politicilor Uniunii, la schimbul de know-how și de bune practici privind utilizarea instrumentelor de cooperare judiciară de către toate părțile interesate implicate, precum și la proliferarea și promovarea soluțiilor digitale interoperabile care stau la baza unei cooperări transfrontaliere omogene și eficiente, și ar trebui să ofere o bază analitică solidă pentru a sprijini dezvoltarea, aplicarea și înțelegerea corespunzătoare a dreptului Uniunii și a politicilor sale, precum și punerea în aplicare a acestora. Intervenția Uniunii permite realizarea consecventă a acestor acțiuni pe întreg teritoriul Uniunii și asigură economii de scară. În plus, Uniunea este mai în măsură decât statele membre să soluționeze problemele transfrontaliere și să ofere o platformă europeană pentru învățare reciprocă și schimb de bune practici.
- (21) Programul ar trebui, de asemenea, să contribuie la intensificarea cooperării dintre statele membre ori de câte ori dreptul Uniunii are o dimensiune externă, luând în considerare consecințele externe, pentru a îmbunătăți accesul la justiție și a facilita abordarea provocărilor judiciare și procedurale.

⁽⁹⁾ JO L 433 I, 22.12.2020, p. 28.

- (22) Comisia ar trebui să asigure coerența generală, complementaritatea și sinergiile cu activitatea organelor, oficiilor și agențiilor Uniunii, în special cu Agenția Uniunii Europene pentru Cooperare în Materie de Justiție Penală (Eurojust), Agenția pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene (FRA), Agenția Uniunii Europene pentru Gestionarea Operațională a Sistemelor Informatice la Scară Largă în Spațiul de Libertate, Securitate și Justiție (eu-LISA) și Parchetul European (EPPO), și să ia în considerare rezultatele activității altor actori de la nivel național și internațional în domeniile vizate de program.
- (23) Pentru a se asigura alocarea eficientă a fondurilor din bugetul general al Uniunii, este necesar să se asigure că toate acțiunile desfășurate în cadrul programului au valoarea adăugată pentru Uniune, completează acțiunile statelor membre și sunt coerente cu alte acțiuni ale Uniunii. Coerența, complementaritatea și sinergiile cu programele de finanțare care sprijină domenii de politică care au legături strânse între ele, în special cu programul „Cetățeni, egalitate, drepturi și valori”, precum și cu Programul privind piața unică instituit prin Regulamentul (UE) 2021/690 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽¹⁰⁾, cu programele în domeniul gestionării și securității frontierelor, în special Fondul pentru azil, migrație și integrare și Fondul pentru securitate internă, cu programele în domeniul infrastructurii strategice, în special programul Europa digitală instituit prin Regulamentul (UE) 2021/694 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽¹¹⁾, Erasmus+ instituit prin Regulamentul (UE) .../... al Parlamentului European și al Consiliului ⁽¹²⁾, Orizont Europa instituit prin Regulamentul (UE) 2021/695 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽¹³⁾, Instrumentul de asistență pentru preaderare și programul LIFE instituit prin Regulamentul (UE) .../... al Parlamentului European și al Consiliului ⁽¹⁴⁾.
- (24) Prezentul regulament stabilește un pachet financiar pentru întreaga durată a programului, care urmează să constituie principala valoare de referință, în înțelesul punctului 18 din Acordul interinstituțional din 16 decembrie 2020, pentru Parlamentul European și pentru Consiliu în cursul procedurii bugetare anuale.
- (25) În conformitate cu articolul 193 alineatul (2) din Regulamentul (UE, Euratom) 2018/1046 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽¹⁵⁾ (denumit în continuare „Regulamentul financiar”), se poate acorda un grant pentru o acțiune deja începută, cu condiția ca solicitantul să poată demonstra necesitatea demarării acțiunii înainte de semnarea acordului de grant. Cu toate acestea, costurile suportate înainte de data depunerii cererii de grant nu sunt eligibile decât în cazuri excepționale justificate în mod corespunzător. Pentru a evita orice perturbare a sprijinului acordat de Uniune, care ar putea prejudicia interesele Uniunii, ar trebui să fie posibil ca, pentru o durată limitată la începutul cadrului financiar multianual 2021-2027, costurile suportate în legătură cu acțiunile deja începute, care beneficiază de sprijin în temeiul prezentului regulament, să fie considerate eligibile de la 1 ianuarie 2021, chiar dacă acestea au fost suportate înainte de depunerea cererii de grant.
- (26) Programului i se aplică Regulamentul financiar. Regulamentul financiar stabilește normele privind execuția bugetului Uniunii, inclusiv normele privind granturile, premiile, achizițiile publice, gestiunea indirectă, instrumentele financiare, garanțiile bugetare, asistența financiară și rambursările către experții externi.

⁽¹⁰⁾ Regulamentul (UE) 2021/690 al Parlamentului European și al Consiliului din 28 aprilie 2021 de instituire a unui program privind piața internă, competitivitatea întreprinderilor, inclusiv a întreprinderilor mici și mijlocii, domeniul plantelor, animalelor, produselor alimentare și hranei pentru animale și statisticile europene (Programul privind piața unică) și de abrogare a Regulamentelor (UE) nr. 99/2013, (UE) nr. 1287/2013, (UE) nr. 254/2014 și (UE) nr. 652/2014 (JO L 153, 3.5.2021, p. 1).

⁽¹¹⁾ Regulamentul (UE) 2021/694 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2021 de instituire a programului Europa digitală și de abrogare a Deciziei (UE) 2015/2240 (JO L 166, 11.5.2021, p. 1).

⁽¹²⁾ Regulamentul (UE) .../... al Parlamentului European și al Consiliului din ... de instituire a Erasmus+: programul Uniunii pentru educație și formare, tineret și sport, și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 1288/2013 (nepublicat încă în Jurnalul Oficial).

⁽¹³⁾ Regulamentul (UE) 2021/695 al Parlamentului European și al Consiliului din 28 aprilie 2021 de instituire a programului-cadru pentru cercetare și inovare Orizont Europa, de stabilire a normelor sale de participare și de diseminare și de abrogare a Regulamentelor (UE) nr. 1290/2013 și (UE) nr. 1291/2013 (JO L 170, 12.5.2021, p. 1).

⁽¹⁴⁾ Regulamentul (UE) .../... al Parlamentului European și al Consiliului din ... de instituire a unui program pentru mediu și politici climatice (LIFE) și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 1293/2013 (nepublicat încă în Jurnalul Oficial).

⁽¹⁵⁾ Regulamentul (UE, Euratom) 2018/1046 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 iulie 2018 privind normele financiare aplicabile bugetului general al Uniunii, de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1296/2013, (UE) nr. 1301/2013, (UE) nr. 1303/2013, (UE) nr. 1304/2013, (UE) nr. 1309/2013, (UE) nr. 1316/2013, (UE) nr. 223/2014, (UE) nr. 283/2014 și a Deciziei nr. 541/2014/UE și de abrogare a Regulamentului (UE, Euratom) nr. 966/2012 (JO L 193, 30.7.2018, p. 1).

- (27) Tipurile de finanțare și metodele de execuție prevăzute de prezentul regulament ar trebui să fie alese pe baza capacității lor de a realiza obiectivele specifice ale acțiunilor și de a obține rezultate, luându-se în considerare în special costurile controalelor, sarcina administrativă, capacitatea părților interesate relevante și a beneficiarilor vizajați și riscul de neconformitate preconizat. În acest sens ar trebui să se analizeze posibilitatea de a utiliza sume forfetare, finanțări forfetare și costuri unitare, precum și finanțări care nu sunt legate de costuri, astfel cum se menționează la articolul 125 alineatul (1) din Regulamentul financiar.
- (28) În conformitate cu Regulamentul financiar, cu Regulamentul (UE, Euratom) nr. 883/2013 al Parlamentului European și al Consiliului⁽¹⁶⁾ și cu Regulamentele (CE, Euratom) nr. 2988/95⁽¹⁷⁾, (Euratom, CE) nr. 2185/96⁽¹⁸⁾ și (UE) 2017/1939⁽¹⁹⁾ ale Consiliului, interesele financiare ale Uniunii trebuie să fie protejate prin măsuri proporționale, inclusiv prin măsuri referitoare la prevenirea, depistarea, corectarea și investigarea neregulilor, inclusiv a fraudei, recuperarea fondurilor pierdute, plătite în mod necuvenit sau incorect utilizate și, dacă este cazul, prin impunerea de sancțiuni administrative. În special, în conformitate cu Regulamentele (Euratom, CE) nr. 2185/96 și (UE, Euratom) nr. 883/2013, Oficiul European de Luptă Antifraudă (OLAF) are competența de a desfășura investigații administrative, inclusiv verificări și inspecții la fața locului, pentru a stabili dacă a avut loc o fraudă, un act de corupție sau orice altă activitate ilegală care afectează interesele financiare ale Uniunii. În conformitate cu Regulamentul (UE) 2017/1939, EPPO este împuternicit să investigheze și să urmărească penal infracțiunile care afectează interesele financiare ale Uniunii, astfel cum sunt prevăzute în Directiva (UE) 2017/1371 a Parlamentului European și a Consiliului⁽²⁰⁾. În conformitate cu Regulamentul financiar, orice persoană sau entitate care primește fonduri din partea Uniunii trebuie să coopereze pe deplin pentru protejarea intereselor financiare ale Uniunii, să acorde drepturile necesare și să permită accesul reprezentanților Comisiei, ai OLAF, ai Curții de Conturi și, în ceea ce privește statele membre care participă la forma de cooperare consolidată în temeiul Regulamentului (UE) 2017/1939, ai EPPO și să se asigure că orice terț implicat în execuția fondurilor din partea Uniunii acordă drepturi echivalente.
- (29) Țările terțe care sunt membre ale Spațiului Economic European (SEE) pot participa la programele Uniunii în cadrul cooperării stabilite în temeiul Acordului privind Spațiul Economic European⁽²¹⁾, care prevede implementarea programelor pe baza unei decizii adoptate în temeiul acordului menționat. Țările terțe pot participa și pe baza altor instrumente juridice. Prezentul regulament ar trebui să cuprindă o dispoziție specifică prin care să se solicite țărilor terțe să acorde drepturile necesare și să permită accesul reprezentanților de credite competent, OLAF și Curtea de Conturi să își exercite în mod cuprinzător competențele care le revin.
- (30) Normele financiare orizontale adoptate de Parlamentul European și de Consiliu în temeiul articolului 322 din TFUE se aplică în cazul prezentului regulament. Normele respective sunt prevăzute în Regulamentul financiar și determină în special procedura de stabilire și execuție a bugetului prin granturi, achiziții, premii și execuție indirectă și prevăd verificarea responsabilităților actorilor financiari. Normele adoptate în temeiul articolului 322 din TFUE includ, de asemenea, un regim general de condiționalitate pentru protejarea bugetului Uniunii.
- (31) În temeiul Deciziei 2013/755/UE a Consiliului⁽²²⁾, persoanele și organismele și instituțiile publice și/sau private relevante din țările și teritoriile de peste mări sunt eligibile pentru a beneficia de finanțare sub rezerva normelor și a obiectivelor programului și a unor eventuale regimuri aplicabile statului membru de care este legat(ă) țara respectivă sau teritoriul de peste mări respectiv.

⁽¹⁶⁾ Regulamentul (UE, Euratom) nr. 883/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 septembrie 2013 privind investigațiile efectuate de Oficiul European de Luptă Antifraudă (OLAF) și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1073/1999 al Parlamentului European și al Consiliului și a Regulamentului (Euratom) nr. 1074/1999 al Consiliului (JO L 248, 18.9.2013, p. 1).

⁽¹⁷⁾ Regulamentul (CE, Euratom) nr. 2988/95 al Consiliului din 18 decembrie 1995 privind protecția intereselor financiare ale Comunităților Europene (JO L 312, 23.12.1995, p. 1).

⁽¹⁸⁾ Regulamentul (Euratom, CE) nr. 2185/96 al Consiliului din 11 noiembrie 1996 privind controalele și inspecțiile la fața locului efectuate de Comisie în scopul protejării intereselor financiare ale Comunităților Europene împotriva fraudei și a altor abateri (JO L 292, 15.11.1996, p. 2).

⁽¹⁹⁾ Regulamentul (UE) 2017/1939 al Consiliului din 12 octombrie 2017 de punere în aplicare a unei forme de cooperare consolidată în ceea ce privește instituirea Parchetului European (EPPO) (JO L 283, 31.10.2017, p. 1).

⁽²⁰⁾ Directiva (UE) 2017/1371 a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iulie 2017 privind combaterea fraudelor îndreptate împotriva intereselor financiare ale Uniunii prin mijloace de drept penal (JO L 198, 28.7.2017, p. 29).

⁽²¹⁾ JO L 1, 3.1.1994, p. 3.

⁽²²⁾ Decizia 2013/755/UE a Consiliului din 25 noiembrie 2013 privind asocierea țărilor și teritoriilor de peste mări la Uniunea Europeană („Decizia de asociere peste mări”) (JO L 344, 19.12.2013, p. 1).

- (32) Pentru a reflecta importanța combaterii schimbărilor climatice în conformitate cu angajamentele Uniunii de a pune în aplicare Acordul de la Paris adoptat în temeiul Convenției-cadru a Organizației Națiunilor Unite asupra schimbărilor climatice și obiectivele de dezvoltare durabilă ale Organizației Națiunilor Unite, programul este destinat să contribuie la integrarea acțiunilor climatice și la atingerea unei ținte globale reprezentate de alocarea a 30 % din cheltuielile bugetului Uniunii pentru sprijinirea obiectivelor climatice și la realizarea ambiției de a aloca 7,5 % din bugetul Uniunii pentru cheltuieli legate de biodiversitate în 2024 și 10 % în 2026 și în 2027, luând în considerare suprapunerile existente între obiectivele climatice și cele legate de biodiversitate. Programul ar trebui să sprijine activități care să respecte standardele și prioritățile Uniunii în materie de climă și mediu și principiul de „a nu prejudicia” din Pactul verde european. Acțiunile relevante vor fi identificate în cursul pregătirii și implementării programului și vor fi reevaluate în contextul evaluărilor și al proceselor de revizuire relevante.
- (33) În temeiul punctelor 22 și 23 din Acordul interinstituțional din 13 aprilie 2016 privind o mai bună legiferare ⁽²³⁾, programul ar trebui să fie evaluat pe baza informațiilor colectate în conformitate cu cerințe de monitorizare specifice, evitând totodată sarcinile administrative excesive, în special pentru statele membre, precum și o reglementare excesivă. Cerințele respective ar trebui să includă, după caz, indicatori cuantificabili, pe baza cărora să se evalueze efectele programului pe teren. Comisia ar trebui să raporteze anual Parlamentului European și Consiliului cu privire la performanța programului, în cadrul mecanismelor de raportare existente, în special tabloul de bord privind justiția în UE.
- (34) Pentru a asigura evaluarea eficace a progreselor înregistrate de program în direcția realizării obiectivelor sale, competența de a adopta acte în conformitate cu articolul 290 din TFUE ar trebui delegată Comisiei în ceea ce privește indicatorii prevăzuți la articolele 13 și 15 și în anexa II. Este deosebit de important ca, în cursul lucrărilor sale pregătitoare, Comisia să organizeze consultări adecvate, inclusiv la nivel de experți, și ca respectivele consultări să se desfășoare în conformitate cu principiile stabilite în Acordul interinstituțional din 13 aprilie 2016 privind o mai bună legiferare. În special, pentru a asigura participarea egală la pregătirea actelor delegate, Parlamentul European și Consiliul primesc toate documentele în același timp cu experții din statele membre, iar experții acestor instituții au acces sistematic la reuniunile grupurilor de experți ale Comisiei însărcinate cu pregătirea actelor delegate.
- (35) În vederea asigurării unor condiții uniforme pentru punerea în aplicare a prezentului regulament, ar trebui conferite competențe de executare Comisiei. Respectivele competențe ar trebui exercitate în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 182/2011 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽²⁴⁾.
- (36) Întrucât obiectivele prezentului regulament, și anume de a contribui la dezvoltarea în continuare a unui spațiu european de justiție bazat pe statul de drept, pe recunoașterea reciprocă și pe încrederea reciprocă, în special prin promovarea cooperării judiciare în materie civilă și penală, nu pot fi realizate în mod satisfăcător de către statele membre, dar, având în vedere amploarea sau efectele acțiunii, acestea pot fi realizate mai bine la nivelul Uniunii, Uniunea poate adopta măsuri, în conformitate cu principiul subsidiarității, astfel cum este prevăzut la articolul 5 din TUE. În conformitate cu principiul proporționalității, astfel cum este prevăzut la articolul respectiv, prezentul regulament nu depășește ceea ce este necesar pentru realizarea acestor obiective.
- (37) Prin urmare, Regulamentul (UE) nr. 1382/2013 ar trebui să fie abrogat.
- (38) Pentru a asigura continuitatea în acordarea sprijinului în domeniul de politică relevant și pentru a permite ca implementarea să înceapă de la debutul cadrului financiar multianual 2021-2027, prezentul regulament ar trebui să intre în vigoare în regim de urgență și să se aplice cu efect retroactiv de la 1 ianuarie 2021.
- (39) În conformitate cu articolele 1 și 2 din Protocolul nr. 22 privind poziția Danemarcei, anexat la TUE și la TFUE, Danemarca nu participă la adoptarea prezentului regulament, acesta nu este obligatoriu pentru respectivul stat membru și nu i se aplică.

⁽²³⁾ JO L 123, 12.5.2016, p. 1.

⁽²⁴⁾ Regulamentul (UE) nr. 182/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 februarie 2011 de stabilire a normelor și principiilor generale privind mecanismele de control de către statele membre al exercitării competențelor de executare de către Comisie (JO L 55, 28.2.2011, p. 13).

- (40) În conformitate cu articolele 1 și 2 și cu articolul 4a alineatul (1) din Protocolul nr. 21 privind poziția Regatului Unit și a Irlandei cu privire la spațiul de libertate, securitate și justiție, anexat la Tratatul privind Uniunea Europeană și la Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, și fără a aduce atingere articolului 4 din protocolul respectiv, Irlanda nu participă la adoptarea prezentului regulament, acesta nu este obligatoriu pentru respectivul stat membru și nu i se aplică,

ADOPTĂ PREZENTUL REGULAMENT:

CAPITOLUL I

DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1

Obiect

Prezentul regulament instituie programul „Justiție” (denumit în continuare „programul”) pe durata cadrului financiar multianual 2021-2027, astfel cum este prevăzut în Regulamentul (UE, Euratom) 2020/2093.

Prezentul regulament stabilește obiectivele programului, bugetul pentru perioada 2021-2027, formele de finanțare din partea Uniunii și normele privind furnizarea finanțării.

Articolul 2

Definiție

În sensul prezentului regulament, „magistrații și personalul din justiție” înseamnă judecători, procurori și membrii personalului instanțelor și al parchetelor, precum și orice alți specialiști din domeniul justiției asociați sistemului judiciar.

Articolul 3

Obiectivele programului

(1) Programul are ca obiectiv general contribuția la dezvoltarea în continuare a unui spațiu european de justiție bazat pe statul de drept incluzând independența și imparțialitatea justiției, pe recunoașterea reciprocă și încrederea reciprocă, precum și pe cooperarea judiciară, consolidând, astfel, democrația, statul de drept și protejarea drepturilor fundamentale.

(2) În cadrul obiectivului general prevăzut la alineatul (1), programul are următoarele obiective specifice:

- (a) facilitarea și sprijinirea cooperării judiciare în materie civilă și penală și promovarea statului de drept și a independenței și imparțialității justiției, inclusiv prin sprijinirea eforturilor de îmbunătățire a eficacității sistemelor naționale de justiție și a executării efective a deciziilor;
- (b) sprijinirea și promovarea formării judiciare în vederea dezvoltării unei culturi juridice și judiciare comune, precum și a unei culturi bazate pe statul de drept, și sprijinirea și promovarea aplicării consecvente și efective a instrumentelor juridice ale Uniunii care sunt relevante în contextul programului;
- (c) facilitarea accesului efectiv și nediscriminatoriu al tuturor la justiție, precum și posibilitatea obținerii unor măsuri reparatorii eficiente, inclusiv prin mijloace electronice (e-justiție), prin promovarea unor proceduri civile și penale eficiente și prin promovarea și sprijinirea drepturilor tuturor victimelor infracțiunilor, precum și a drepturilor procedurale ale suspectilor și ale inculpaților în cadrul procedurilor penale.

*Articolul 4***Abordarea integratoare**

În implementarea tuturor acțiunilor sale, programul urmărește promovarea egalității de gen, a drepturilor copilului, printre altele printr-o justiție înfăptuită în interesul copiilor, a protecției victimelor și a aplicării efective a principiilor egalității în drepturi și nediscriminării pe baza oricăruia dintre motivele enumerate la articolul 21 din cartă, în conformitate cu articolul 51 din cartă și în limitele stabilite de acesta.

*Articolul 5***Buget**

(1) Pachetul financiar pentru implementarea programului pentru perioada cuprinsă între 1 ianuarie 2021 și 31 decembrie 2027 este de 305 000 000 EUR în prețuri curente.

(2) Cuantumul prevăzut la alineatul (1) poate fi utilizat pentru asistență tehnică și administrativă în vederea implementării programului, cum ar fi activitățile de pregătire, monitorizare, control, audit și evaluare, inclusiv pentru sisteme corporative de tehnologie a informației.

(3) În conformitate cu articolul 193 alineatul (2) al doilea paragraf litera (a) din Regulamentul financiar, având în vedere intrarea în vigoare cu întârziere a prezentului regulament și pentru a asigura continuitatea, pentru o durată limitată, costurile suportate în legătură cu acțiunile care beneficiază de sprijin în temeiul prezentului regulament pot fi considerate eligibile începând cu 1 ianuarie 2021, chiar dacă acestea au fost suportate înainte de depunerea cererii de grant.

(4) În cadrul pachetului financiar al programului, sumele se alocă fiecărui obiectiv specific în conformitate cu procentele prevăzute în anexa I.

(5) Resursele alocate statelor membre în cadrul gestiunii partajate pot fi transferate către program, la cererea statului membru în cauză, sub rezerva condițiilor prevăzute la articolul 26 dintr-un regulament al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a dispozițiilor comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european Plus, Fondul de coeziune, Fondul pentru o tranziție justă și Fondul european pentru afaceri maritime, pescuit și acvacultură și de stabilire a normelor financiare aplicabile acestor fonduri, precum și Fondului pentru azil, migrație și integrare, Fondului pentru securitate internă și Instrumentului pentru gestionarea frontierelor și politica de vize (denumit în continuare „Regulamentul privind dispozițiile comune pentru perioada 2021-2027”). Comisia execută aceste resurse direct, în conformitate cu articolul 62 alineatul (1) primul paragraf litera (a) din Regulamentul financiar, sau indirect, în conformitate cu litera (c) de la paragraful respectiv. Resursele respective sunt utilizate în beneficiul statului membru în cauză.

*Articolul 6***Țări terțe asociate la program**

Programul este deschis participării următoarelor țări terțe:

- (a) membrii Asociației Europene a Liberului Schimb (AELS) care sunt membri ai SEE, în conformitate cu condițiile stabilite în Acordul privind spațiul economic european;
- (b) țările în curs de aderare, țările candidate și potențialii candidați la aderare, în conformitate cu principiile generale și cu termenii și condițiile generale de participare a țărilor respective la programele Uniunii instituite prin acordurile-cadru și deciziile consiliilor de asociere corespunzătoare sau prin alte acorduri similare și în conformitate cu condițiile specifice prevăzute în acordurile dintre Uniune și țările respective;
- (c) țările din cadrul politicii europene de vecinătate, în conformitate cu principiile generale și cu clauzele și condițiile generale de participare a țărilor respective la programele Uniunii, stabilite prin acordurile-cadru și deciziile consiliilor de asociere corespunzătoare sau prin alte acorduri similare și în conformitate cu condițiile specifice prevăzute în acordurile dintre Uniune și țările respective;

- (d) alte țări terțe, în conformitate cu condițiile prevăzute de un acord specific referitor la participarea țării terțe respective la un program al Uniunii, cu condiția ca acordul:
- (i) să asigure un echilibru adecvat în ceea ce privește contribuțiile și beneficiile țării terțe care participă la programele Uniunii;
 - (ii) să stabilească condițiile de participare la programe, inclusiv calcularea contribuțiilor financiare la programele individuale, și la costurile administrative ale acestora;
 - (iii) să nu confere țării terțe competențe decizionale în ceea ce privește programul Uniunii;
 - (iv) să garanteze drepturile Uniunii de a asigura buna gestiune financiară și de a-și proteja interesele financiare.

Contribuțiile menționate la primul paragraf litera (d) punctul (ii) constituie venituri alocate în conformitate cu articolul 21 alineatul (5) din Regulamentul financiar.

Articolul 7

Implementare și forme de finanțare din partea Uniunii

- (1) Programul este implementat prin gestiune directă în conformitate cu Regulamentul financiar sau prin gestiune indirectă de către organismele menționate la articolul 62 alineatul (1) primul paragraf litera (c) din regulamentul respectiv.
- (2) Programul poate oferi finanțare sub oricare dintre formele prevăzute în Regulamentul financiar.
- (3) Contribuțiile la un mecanism de asigurare reciprocă pot acoperi riscul asociat recuperării fondurilor datorate de beneficiari și sunt considerate o garanție suficientă în temeiul Regulamentului financiar. Se aplică dispozițiile prevăzute la articolul 37 alineatul (7) din Regulamentul (UE) 2021/695.

Articolul 8

Tipuri de acțiuni

Acțiunile care contribuie la realizarea unui obiectiv specific astfel cum se prevede la articolul 3 pot primi finanțare în temeiul prezentului regulament. Sunt eligibile pentru finanțare în special următoarele activități:

- (a) acțiuni de sensibilizare și diseminarea de informații pentru o mai bună cunoaștere a politicilor Uniunii și a dreptului Uniunii, inclusiv a dreptului material și procedural, a instrumentelor de cooperare judiciară, a jurisprudenței relevante a Curții de Justiție a Uniunii Europene, precum și a dreptului comparat și a standardelor europene și internaționale, inclusiv înțelegerea interacțiunii dintre diferitele domenii de drept;
- (b) învățarea reciprocă și schimbul de bune practici între părțile interesate, pentru o mai bună cunoaștere și înțelegere reciprocă a dreptului civil și penal și a sistemelor juridice și judiciare ale statelor membre, inclusiv în ceea ce privește statul de drept și accesul la justiție, și pentru consolidarea încrederii reciproce;
- (c) activități analitice și de monitorizare pentru o mai bună cunoaștere și înțelegere a potențialelor obstacole în calea bunei funcționări a unui spațiu european de justiție și pentru a îmbunătăți punerea în aplicare a dreptului și a politicilor Uniunii în statele membre, cum ar fi activități care includ colectarea de date și statistici; elaborarea de metodologii comune și, după caz, de indicatori sau criterii de referință; studii, cercetări, analize și anchete; evaluări; evaluarea impactului; și dezvoltarea și publicarea de ghiduri, rapoarte și materiale cu scop educativ;
- (d) formarea părților interesate relevante pentru o mai bună cunoaștere a dreptului și a politicilor Uniunii, inclusiv a dreptului material și procedural, a drepturilor fundamentale, a utilizării instrumentelor de cooperare judiciară ale Uniunii, a jurisprudenței relevante a Curții de Justiție a Uniunii Europene, a limbajului juridic și a dreptului comparat;

- (e) dezvoltarea și întreținerea instrumentelor bazate pe tehnologia informației și comunicațiilor (TIC), precum și ale e-justiției, ținând cont de protecția vieții private și a datelor cu caracter personal, pentru îmbunătățirea eficienței sistemelor judiciare și a cooperării acestora prin intermediul TIC, inclusiv a interoperabilității transfrontaliere a sistemelor și aplicațiilor;
- (f) dezvoltarea capacităților rețelelor-cheie la nivel european și ale rețelelor judiciare europene, inclusiv ale rețelelor instituite prin dreptul Uniunii pentru a asigura aplicarea efectivă și respectarea dreptului Uniunii, pentru a promova și a dezvolta în continuare dreptul Uniunii, valorile, obiectivele și strategiile de politică ale Uniunii în domeniile programului;
- (g) sprijinirea organizațiilor societății civile și a părților interesate fără scop lucrativ active în domeniile vizate de program pentru a spori capacitatea acestora de a reacționa și de a promova, precum și de a asigura accesul adecvat al tuturor cetățenilor la serviciile lor, la activități de consiliere și la activități de sprijin, contribuind astfel la consolidarea democrației, a statului de drept și a drepturilor fundamentale;
- (h) îmbunătățirea cunoașterii programului și a diseminării, a transparenței și a posibilității de a transfera rezultatele sale și promovarea informării cetățenilor, inclusiv prin organizarea unor forumuri de discuție pentru părțile interesate.

CAPITOLUL II

GRANTURI

Articolul 9

Granturi

- (1) Granturile din cadrul programului sunt atribuite și gestionate în conformitate cu titlul VIII din Regulamentul financiar.
- (2) Membrii Comitetului de evaluare pot fi experți externi.

Articolul 10

Finanțare cumulativă și alternativă

- (1) O acțiune care a beneficiat de o contribuție în cadrul programului poate primi o contribuție și din partea altui program al Uniunii, inclusiv din fonduri care fac obiectul gestiunii partajate, cu condiția ca aceste contribuții să nu acopere aceleași costuri. Normele programului relevant al Uniunii se aplică contribuției respective la acțiune. Finanțarea cumulativă nu depășește costurile eligibile totale ale acțiunii. Sprijinul din partea diferitelor programe ale Uniunii poate fi calculat pe bază proporțională în conformitate cu documentele care stabilesc condițiile de acordare a sprijinului.
- (2) Acțiunile cărora li s-a acordat eticheta „Marca de excelență” în cadrul programului pot beneficia de sprijin din partea Fondului european de dezvoltare regională sau a Fondului social european Plus, în conformitate cu articolul 73 alineatul (4) din Regulamentul privind dispozițiile comune pentru perioada 2021-2027, dacă îndeplinesc următoarele condiții cumulative:
 - (a) au fost evaluate în cadrul unei cereri de propuneri lansate în cadrul programului;
 - (b) respectă cerințele minime de calitate din respectiva cerere de propuneri;
 - (c) nu pot fi finanțate în cadrul respectivei cereri de propuneri din cauza unor constrângeri bugetare.

Articolul 11

Entități eligibile

- (1) Pe lângă criteriile stabilite la articolul 197 din Regulamentul financiar, se aplică criteriile de eligibilitate stabilite la alineatele (2) și (3) din prezentul articol.

- (2) Sunt eligibile următoarele entități:
- (a) orice entitate juridică stabilită:
- (i) într-un stat membru sau o țară sau un teritoriu de peste mări legat de acesta;
- (ii) într-o țară terță asociată la program;
- (b) orice entitate juridică înființată în temeiul dreptului Uniunii, sau orice organizație internațională.
- (3) Programul sprijină cheltuielile EJTN asociate cu programul său permanent de lucru și toate granturile de funcționare în acest scop se acordă fără o cerere de propuneri, în conformitate cu Regulamentul financiar.

CAPITOLUL III

PROGRAMARE, MONITORIZARE, EVALUARE ȘI CONTROL

Articolul 12

Programul de lucru

- (1) Programul este implementat prin programele de lucru menționate la articolul 110 din Regulamentul financiar.
- (2) Programul de lucru este adoptat de Comisie prin intermediul unui act de punere în aplicare. Respectivul act de punere în aplicare se adoptă în conformitate cu procedura de examinare menționată la articolul 18.

Articolul 13

Monitorizare și raportare

În anexa II sunt prevăzuți indicatori pentru raportarea progreselor înregistrate de program în direcția realizării obiectivelor generale și specifice stabilite la articolul 3.

Pentru a se asigura evaluarea eficace a progreselor înregistrate de program în direcția realizării obiectivelor sale, Comisia este împuternicită să adopte acte delegate, în conformitate cu articolul 15, pentru a modifica anexa II în ceea ce privește indicatorii, în cazul în care se consideră necesar, precum și pentru a completa prezentul regulament cu dispoziții privind stabilirea unui cadru de monitorizare și evaluare.

Sistemul de raportare cu privire la performanță asigură faptul că datele pentru monitorizarea implementării și a rezultatelor programului sunt colectate în mod eficient, eficace și la timp. În acest scop, destinatarilor fondurilor din partea Uniunii și, după caz, statelor membre li se impun cerințe de raportare proporționale.

Comisia raportează anual Parlamentului European și Consiliului cu privire la performanța programului, în cadrul mecanismelor de raportare existente, în special tabloul de bord privind justiția în UE. În special, Comisia raportează cu privire la utilizarea fondurilor alocate fiecărui obiectiv specific. În raportul său, Comisia precizează tipurile de acțiuni care au beneficiat de finanțare, inclusiv acțiunile legate de promovarea egalității de gen. Pe baza respectivului raport, Parlamentul European poate face recomandări. Comisia ține seama în mod corespunzător de aceste recomandări.

Articolul 14

Evaluare

- (1) Evaluările programului se efectuează în timp util pentru a putea contribui la procesul de luare a deciziilor.

- (2) Comisia efectuează o evaluare interimară a programului imediat ce sunt disponibile suficiente informații cu privire la implementarea acestuia, dar nu mai târziu de patru ani de la începerea implementării acestuia.
- (3) Comisia efectuează o evaluare finală a programului la finalul implementării acestuia, dar nu mai târziu de patru ani de la sfârșitul perioadei indicate la articolul 1.
- (4) Comisia comunică concluziile evaluărilor, însoțite de observațiile sale, Parlamentului European, Consiliului, Comitetului Economic și Social European și Comitetului Regiunilor.

Articolul 15

Exercitarea delegării de competențe

- (1) Competența de a adopta acte delegate este conferită Comisiei în condițiile prevăzute la prezentul articol.
- (2) Competența de a adopta acte delegate menționată la articolul 13 se conferă Comisiei până la 31 decembrie 2027.
- (3) Delegarea de competențe menționată la articolul 13 poate fi revocată oricând de Parlamentul European sau de Consiliu. O decizie de revocare pune capăt delegării de competențe specificate în decizia respectivă. Decizia produce efecte din ziua care urmează datei publicării acesteia în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* sau de la o dată ulterioară menționată în decizie. Decizia nu aduce atingere actelor delegate care sunt deja în vigoare.
- (4) Înainte de adoptarea unui act delegat, Comisia consultă experții desemnați de fiecare stat membru în conformitate cu principiile prevăzute în Acordul interinstituțional din 13 aprilie 2016 privind o mai bună legislație.
- (5) De îndată ce adoptă un act delegat, Comisia îl notifică simultan Parlamentului European și Consiliului.
- (6) Un act delegat adoptat în temeiul articolului 13 intră în vigoare numai în cazul în care nici Parlamentul European și nici Consiliul nu au formulat obiecții în termen de două luni de la notificarea acestuia către Parlamentul European și Consiliu sau în cazul în care, înaintea expirării termenului respectiv, Parlamentul European și Consiliul au informat Comisia că nu vor formula obiecții. Respectivul termen se prelungește cu două luni la inițiativa Parlamentului European sau a Consiliului.

Articolul 16

Protejarea intereselor financiare ale Uniunii

În cazul în care o țară terță participă la program printr-o decizie adoptată în temeiul unui acord internațional sau în temeiul oricărui alt instrument juridic, țara terță în cauză acordă accesul și drepturile necesare pentru ca ordonatorul de credite competent, OLAF și Curtea de Conturi să își exercite în mod cuprinzător competențele care le revin. În cazul OLAF, aceste drepturi includ dreptul de a efectua investigații, inclusiv verificări și inspecții la fața locului, astfel cum se prevede în Regulamentul (UE, Euratom) nr. 883/2013.

CAPITOLUL IV

DISPOZIȚII TRANZITORII ȘI FINALE

Articolul 17

Informare, comunicare și publicitate

Destinatarii finanțării din partea Uniunii recunosc originea fondurilor respective și asigură vizibilitatea finanțării din partea Uniunii, în special cu ocazia promovării acțiunilor și a rezultatelor acestora, prin oferirea de informații specifice coerente, concrete și proporționale, unor categorii de public diverse, care includ mass-media și publicul larg.

Comisia pune în aplicare acțiuni de informare și comunicare privind programul, acțiunile întreprinse în temeiul programului și rezultatele obținute.

Resursele financiare alocate programului contribuie, de asemenea, la comunicarea instituțională a priorităților politice ale Uniunii, în măsura în care respectivele priorități sunt legate de obiectivele menționate la articolul 3.

Articolul 18

Procedura comitetului

(1) Comisia este asistată de un comitet. Acest comitet reprezintă un comitet în înțelesul Regulamentului (UE) nr. 182/2011.

(2) În cazul în care se face trimitere la prezentul alineat, se aplică articolul 5 din Regulamentul (UE) nr. 182/2011.

Articolul 19

Abrogare

Regulamentul (UE) nr. 1382/2013 se abrogă de la 1 ianuarie 2021.

Articolul 20

Dispoziții tranzitorii

(1) Prezentul regulament nu aduce atingere continuării sau modificării acțiunilor inițiate în temeiul Regulamentului (UE) nr. 1382/2013, care continuă să se aplice acțiunilor respective până la încheierea acestora.

(2) Pachetul financiar aferent programului poate acoperi, de asemenea, cheltuielile de asistență tehnică și administrativă necesare pentru a asigura tranziția între program și măsurile adoptate în temeiul Regulamentului (UE) nr. 1382/2013.

(3) În cazul în care este necesar, pentru a acoperi cheltuielile prevăzute la articolul 5 alineatul (2), se pot înregistra credite în bugetul Uniunii ulterior anului 2027, astfel încât să se permită gestionarea acțiunilor nefinalizate până la 31 decembrie 2027.

Articolul 21

Intrarea în vigoare

Prezentul regulament intră în vigoare la data publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

Se aplică de la 1 ianuarie 2021.

Prezentul regulament este obligatoriu în toate elementele sale și se aplică direct în statele membre în conformitate cu tratatele.

Adoptat la Bruxelles, 28 aprilie 2021.

Pentru Parlamentul European
Președintele
D. M. SASSOLI

Pentru Consiliu
Președintele
A. P. ZACARIAS

ANEXA I

În cadrul pachetului financiar pentru program, cuantumurile se alocă pentru fiecare obiectiv specific, după cum urmează:

- (a) 27 % pentru obiectivul specific menționat la articolul 3 alineatul (2) litera (a);
 - (b) 36 % pentru obiectivul specific menționat la articolul 3 alineatul (2) litera (b);
 - (c) 27 % pentru obiectivul specific menționat la articolul 3 alineatul (2) litera (c);
 - (d) 10 % pentru oricare dintre obiectivele menționate la articolul 3 alineatul (2).
-

ANEXA II

INDICATORI

Programul este monitorizat pe baza unui set de indicatori care au scopul de a analiza măsura în care au fost realizate obiectivele generale și specifice și de a reduce la minimum sarcinile și costurile administrative. În acest scop, respectând în același timp drepturile legate de protecția vieții private și a datelor cu caracter personal, se vor culege date cu privire la următorul set de indicatori:

1. numărul magistraților și al membrilor personalului din justiție care au participat la activități de formare (inclusiv schimburi de personal, vizite de studiu, ateliere și seminare) finanțate de program, inclusiv prin grantul de funcționare al EJTN;
2. numărul de organizații ale societății civile sprijinite de program;
3. numărul de schimburi de informații din Sistemul european de informații cu privire la cazierile judiciare (ECRIS);
4. numărul de accesări din cadrul portalului e-justiție sau al paginilor acestuia care corespund nevoii de informații cu privire la cazuri civile și penale transfrontaliere;
5. numărul de persoane, pentru fiecare obiectiv specific, care au beneficiat de:
 - (a) activități de învățare reciprocă și schimbul de bune practici;
 - (b) activități legate de sensibilizare și informare, precum și diseminarea informațiilor.

Toate datele individuale sunt defalcate în funcție de sex ori de câte ori este posibil. Evaluarea interimară și cea finală ale programului se concentrează asupra fiecărui obiectiv specific și includ o evaluare din perspectiva egalității de gen și evaluează impactul asupra egalității de gen.
